

Fokke Christiaans Ydema

De opvolger van Tammo Tammerus Heringa als dominee in Gasselte was Fokke Christiaan Ydema. Eigenlijk was hij niet de directe opvolger, want in de periode 1895-1900 slaagde men er niet in een predikant te vinden. In 1897 nam J.J. Bleeker (kandidaat uit Oterdum) het op hem uitgebrachte beroep niet aan. Dat gold ook voor Harm Huizinga uit Eext in 1898 die naar Oldeholtwolde ging, H. Hofstede uit Vlagtwedde in 1899 en voor kandidaat Petrus Johannes Franke, ook in 1899, die naar Peize ging en kandidaat Jan Wilhelm Poort uit Assen, die in dat jaar ook vergeefs beroepen werd door Grolloo-Schoonloo. Pas in 1900 nam Fokke Ydema het op hem uitgebrachte beroep aan. Hij diende de gemeente nog geen vier jaar, van 29 april 1900 tot 21 februari 1904.

Zo rond de eeuwwisseling waren er in de kerkelijke gemeente van Gasselte conflicten over de richting van de kerk. De toenmalige bewoners van Kostvlies, nazaten van eekschillers van de Veluwe, waren niet zo gelukkig met de kerkelijke richting. Zij waren gewend aan rechtzinnige predikanten en die waren op de Hondsrug dun gezaaid. Er werden pogingen in het werk gesteld, om een eigen evangelisatie op meer rechtzinnige grondslag te stichten. In dat streven werden ze gesteund door de bekende reizende evangelist Hendrik Cornelis Beek (de 'Padjesdominee', 10 november 1866- 21 april 1958). Het zou voor de hand hebben gelegen om voor hem een woning in Kostvlies te bouwen, maar dat is niet gebeurd. Er kwam een woning met aangebouwd lokaal, maar niet in Kostvlies, maar in Gasselte. De aanbesteding vond plaats op 19 oktober 1903 ten huize van de weduwe Adams. Het werk werd gegund aan Hendrik Brink te Muntendam voor 1740 gulden. Beek betrok de woning met zijn vrouw met wie hij op 15 december 1904 in Edam was getrouwd, Helena Maria ten Hoop, op 3 augustus 1881 in Elburg, overleden op 19 mei 1957 in Odoorn. Het gezin blijft tot 1913 in Gasselte wonen en krijgt hier vijf kinderen. Dochter Johanna Maria Geertruida Beek trouwde in 1930 met Hendrik de Weerd, zoon van de evangelist Willem de Weerd, o.a. bekend van het Kerkie van De Weerd in Klazienaveen-Noord.¹

Evangelist Beek

Hendrik Cornelis Beek werd in 1866 geboren in Edam. Hij was naast bijbelcolporteur ook evangelist. In 1893 werd hij door de Vereniging tot Colportage en Evangelisatie in de Drie Noordelijke Provinciën aangesteld als zesde colporteur in ons land. Hij werkte de eerste jaren in Wapserveen, Ruinerwold en Nieuw-Dordrecht. In 1896 kreeg hij van de classis Meppel van de Nederlandse Hervormde Kerk de bevoegdheid van godsdienst-onderwijzer. In 1903 werd hij aangesteld als evangelist binnen de classis Assen. Hij trok te voet door de provincie om bijbels te verkopen en door gesprekken, samenkomsten en zondagsschool de bevolking bekend te maken met het evangelie.

Na zijn periode in Gasselte werkte hij van 1913 tot 1921 in 's-Hertogenbosch. In 1921 vestigde hij zich in Valthe/Klijndijk, waar hij in 1942 op last van de Wehrmacht moest stoppen met zijn werk. Hij werd naast 'Padjesdominee' ook wel het 'wonder van Drenthe' genoemd. Zijn collega H.I. de Smit in Valthermond gaf in 1946 het boekje 'De Padjes

¹ https://nl.wikipedia.org/wiki/Willem_de_Weerd

Dominé' of 'Het Wonder van Drente' uit, waarin Beek vertelt over zijn ervaringen en ontmoetingen in Drenthe.

Ondertussen was in 1900 Fokke Christiaans Ydema tot predikant benoemd. Hij was geen zoon van een predikant, maar van een goudsmit, Christiaan Fokkes Ydema, getrouwd met Willemke Jacobs Bosma. Fokke werd geboren op 19 september 1873 in Jorwerd (Baarderadeel). In 1888 was hij een beneficiant van het Houckemaleen. Dit wil zeggen dat hij financiële steun ontving van het Houckemaleen voor zijn studie theologie.

Het Houckemaleen

In 1478 had Altger Douwes Houckema bij testament bepaald dat een deel van zijn bezittingen gereserveerd diende te worden als 'leen' om uit de opbrengsten ervan leden van zijn nageslacht een opleiding tot priester te geven. Na hun wijding tot priester zou uiteraard één van hun belangrijke taken zijn: het lezen van zielemissen voor Altger Douwes en het andere voorgeslacht. Na de invoering van het protestantisme in het noorden van ons land werden bijdragen ook verstrekt aan protestantse theologie-studenten. Nog weer later, we hebben het dan over de 20e eeuw zijn overwegend studies in de exacte vakken van een 'begeving' voorzien.

Gasselte was de eerste gemeente van Fokke. Hij trouwde, een paar dagen na zijn intrede in Gasselte, op 2 mei 1900 in Baarderadeel met Ybeltje Hanses Semplonius, geboren op 17 juni 1868 in Oosterwierum, dochter van wagenmaker Hans Rommerts Semplonius en Trijntje Franses Bootsma. Mogelijk was zijn benoeming in Gasselte voor het paar aanleiding om in het huwelijk te treden alvorens op 24 september 1900 hun intrek te nemen in de pastorie in Gasselte.

In 1903 kreeg Fokke een beroep uit Niehove, waarvoor hij bedankte, maar op 21 februari 1904 vertrok hij wel naar Knollendam. Hij was blijkbaar populair in die tijd, want in 1905 werd er een beroep op hem uitgebracht vanuit Krommeniedijk. Fokke bedankte. In 1910 werd er op hem een beroep uitgebracht vanuit Oosterdijk en Cuyk, maar met hetzelfde resultaat.

In 1916 werd Fokke beroepen in Hyppolytushoef. Hij deed nu de toezegging dat hij het beroep zou aannemen, maar zover is het niet gekomen. Op 2 augustus 1916 stierf hij in Knollendam / Hennaarderadeel, 42 jaar oud. Ybeltje stierf bijna zestien jaar later, op 18 april 1932 in Sneek.

In de Schager Courant van 15 mei 1916 staat een ingezonden brief waarin iemand zegt dat hij met een weinig verwondering heeft gelezen dat dominee Ydema het beroep naar Hippolytushoef heeft aangenomen. Ydema had volgens hem namelijk slechts een toezegging van beroep en nog wel een hele zwakke toezegging gekregen. Het was nog maar de vraag of er een beroep zou komen, omdat er sprake was van een kleine meerderheid.²

---

² Schager Courant, 16 mei 1916. <https://kranten.archiefalkmaar.nl/issue/SC/1916-05-16/edition/null/page/1>